

Poštnina plačana v gotovini.

SALEZIJANSKI VESTNIK

LIST ZA SALEZIJANSKE SOTRUDNIKE IN SOTRUDNICE

LETO XXV.

SEPTEMBER - OKTOBER 1929.

ŠTEV. 5

VSEBINA:

Po beatifikaciji. — Naše romanje v Turín. — Sestra Marija Mazzarello. — Razno.

SLIKE: Spomenik bl. Janeza Bosca pred cerkvijo Marije Pomočnice. — Urna s telesnimi ostanki bl. Janeza Bosca. — Urna s telesnimi ostanki bl. Janeza Bosca na trgu Marije Pomočnice.

ČEŠČENJE PRESV. SRCA JEZUSOVEGA.

Debelo tiskana številka zaznamuje skupino; prva za njo opravilo, druga dan, kdaj naj se opravi zadostilno sv. obhajilo. — Vsak naj si zapomni, h kateri skupini spada. Kdor bi ne mogel opraviti zadostilnega sv. obhajila v določenem dnevu, naj si izbere drug dan.

V oktobru: 1. 6, 26 — 2. 8, 20 — 3. 7, 6 — 4. 3, 28 — 5. 9, 3 — 6. 7, 14 — 7. 6, 16 — 8. 5, 8 — 9. 4, 19 — 10. 8, 9 — 11. 1, 1 — 12. 2, 11 — 13. 5, 21 — 14. 8, 29 — 15. 9, 31 — 16. 7, 22 — 17. 1, 5 — 18. 9, 4 — 19. 1, 18 — 20. 2, 27 — 21. 3, 25 — 22. 8, 17 — 23. 7, 13 — 24. 5, 30 — 25. 2, 23 — 26. 4, 15 — 27. 1, 10 — 28. 7, 2 — 29. 5, 24 — 30. 1, 12 — 31. 6, 7.

V novembru: 1. 4, 8 — 2. 5, 15 — 3. 8, 6 — 4. 6, 9 — 5. 7, 30 — 6. 9, 10 — 7. 4, 18 — 8. 1, 3 — 9. 3, 13 — 10. 5, 21 — 11. 7, 2 — 12. 9, 5 — 13. 2, 25 — 14. 4, 12 — 15. 6, 22 — 16. 8, 26 — 17. 7, 14 — 18. 4, 19 — 19. 3, 24 — 20. 6, 17 — 21. 4, 27 — 22. 5, 11 — 23. 2, 7 — 24. 8, 1 — 25. 9, 29 — 26. 2, 24 — 27. 4, 4 — 28. 6, 17 — 29. 7, 23 — 30. 4, 28 — 31. 5, 20.

Po beatifikaciji

Slovesnosti za don Boscovo beatifikacijo so minule, toda spomin nanje bo trajno ostal v naših srcih. Naše misli se neprestano vračajo tja v svetišče Marije Pom. v Turinu, kjer počivajo sedaj telesni ostanki našega duhovnega očeta. Shranjeni so v urni, položeni ob stranskem oltarju svetih mučnikov. Od tistega dne, ko so jih tja položili, se neprestano vrstijo verniki vseh slojev, ki prihajajo, da se poklonijo spomenu velikega moža, se z zaupanjem zatekajo k njegovi priprošnji ter si lajšajo srce s tem, da mu v tihi, zaupni molitvi potožijo svoje bridkosti in preizkušnje. Torej navdušenje, katerega smo bili priče ob beatifikaciji v Rimu in ob prenosu njegovega trupla v Turinu, ni bil le trenuten, umetno uprizorjen plamen, ampak je ostalo kot trajna dediščina vseh, katerim je drago ime blaženega Janeza Bosca. Zdi se, da so bile imenovane slovesnosti le začetek vnetega češčenja novega Blaženega, ki se bo sedaj čezdalje bolj širilo in se pollaščalo nešteti src. Smelo smemo trditi, da je bilo dosedanje navdušenje za našega duhovnega očeta le zarja velikega dneva, ki ga bodo doživeli v polni meri naši zanamci.

Odkod izvira to zanimanje za nekdanjega pastirčka iz Becchi? Odkod to splošno navdušenje in spoštovanje? Odtod, ker je bil don Bosco velik svetnik, pravi izvoljenec božji in orodje, katerega

se je posluževala previdnost božja za res velika, izredna dela. Njegovo življenje je bilo posvečeno edinole Bogu in delu za zveličanje duš, njegov duh je bil neprestano združen z Bogom. Pa to še ni vse. Don Bosco je bil velik prijatelj človeštva. Trpeči potrebujejo sočutja, ljubezni, pomoči. To vse je don Bosco delil v obilni meri vsem brez izjeme. Nešteti so našli pri njem tolažbo, nasvetov bodrila pa tudi gmotno pomoč, saj je vse, kar mu je previdnost božja naklonila, porabil bližnjemu v prid. Ubogim, trpečim, zapuščenim se je don Bosco znal približati kot nihče drug, ker je imel zanje res čuteče, velikodušno srce. Don Bosco pa je tudi naš velik vzornik. Dandanes, ko množice tonejo v hlepenju po zemeljskih nasladah in pozabljajo na večnost in posmrtnost, je don Boscovo življenje vsem opomin, da dvignemo svoja srca k Bogu in iščemo pred vsem božjega kraljestva. Njegovo življenje nam kaže, kako lepa, vabljiva in vzvišena je krščanska čednost, ki edina vodi človeka do prave sreče in zadovoljnosti. Don Bosco pa je sedaj tudi velik priprošnjik pri Bogu. Kot je bilo njegovo življenje polno dobrih del in zasluženja pred Bogom, tako bo sedaj njegovo bivanje v nebesih polno milosti, ki jih bo delil svojim častilcem. O tem prav nič ne dvomimo. Saj o tem pričajo že neštete uslišane prošnje, ki so kipele k Bogu oprte na njegovo priprošnjo.

Se bo li češčenje blaženega Janeza Bosca širilo tudi med Slovenci? Gotovo, saj svetniki božji niso last tega ali onega naroda, ampak so ponos katoliške cerkve, ki obsega vse narode in kraje. Češčenje svetnikov ne pozna zemeljskih meja. Pa še več. Kakor je don Bosco obsegal ves svet v svoji delavni podjetnosti, tako je sedaj tudi v nebesih last vernikov vseh krajev sveta in je vsem pripravljen pomagati s svojo priprošnjo.

Naše sotrudištvo ima veliko nalogo, da pri razširjenju češčenja blaženega

Janeza Bosca med Slovenci bistveno sodeluje. Zlasti naše sotrudnice naj rade govorijo o don Boscu, naj se same zatekajo k njegovi priprošnji, in naj druge bodrijo, da storijo isto v raznih stiskah in težavah; o zadobljenih milostih pa naj točno poročajo, da se objavijo v Vestniku.

Da, v češčenju bl. Janeza Bosca bo slovensko ljudstvo imelo eno sredstvo več, da se utrdi v oni veri, ki edina vodi k sreči.

Naše romanje v Turin.

Poroča urednik Sal. vestnika.

Na četrtek 6. junija je bilo. Na kolodvoru smo se zbrali polni dobre volje in vselega navdušenja.*) Le nekaterim sotrudnicam je bilo malce tesno pri srcu, saj so prvikrat v življenju šle na tako dolgo potovanje in slovo od doma in od dragih ni bilo prelahko. Vlak je imel pol ure zamude, zato smo bili nekoliko nestrpni. V svoji mogočni prešernosti je vlak končno le prisopihal. Utaborili smo se v dveh kupejih, spravili na varno potniško prtljago in čakali na odhod. Vlak je zapiskal, zahropel in nato prhnil v velikem loku okoli Ljubljane in jo mahnil proti Trstu. Pozdravili smo še enkrat belo Ljubljano, se otresli žalostnih vtisov slovesa ter se vdali omamni omotici, ki jo povzroča enakomerno klopotanje vlaka.

Na meji nismo imeli nobenih težav, ker smo imeli v redu vse potne liste, ki so pričali, da smo poštene ljudje in da potujemo s poštenimi nameni. V Postojni smo prvikrat uzrli italijanske fašiste in karabinarje. Železničarski uslužbenci, kakor tudi varnostni organi so bili na obeh straneh zelo vljudni, naravnost ljubeznivi.

Vlak je drdral dalje, sicer še po zemlji, kjer prebiva slovenski rod, toda vse je

pričalo, da je nad njo razprostrl svoje peroti orel četrte Italije.

Kmalu nas je objel večerni mrak; okolica, mimo katere smo brzeli, je dobivala vedno temnejše obrise.

In morje? Ga bomo li kmalu videli? Sotrudnicam, ki ga še niso nikdar videle v življenju, je srce hrepenelo po njem. To hrepenenje je bilo tako močno, da je skoro rodilo privide. Na obzorju proti zahodu se je svetlikala v večerni mrak dolga lisa, bel oblak. Morje, morje! se je izvilo iz prsi sotrudnice, ki se je bila pravkar zazibala v sanje o skrivnostni veličini morja. Pa do morja je bilo še daleč; bela lisica se je skrila za goro in privida je bilo konec. Tako je večkrat v življenju: ko mislimo, da smo dosegli nekaj, po čemer hrepenimo, bolešno spoznamo, da smo bili žrtev prevare. Le tedaj ko bomo počivali v Bogu, se bo naše hrepeneče srce umirilo in utešilo, le tedaj bo konec prividov.

Pozna ura nas je opomnila, da bo treba večerje. V obeh kupejih se je začelo živahno gibanje. Kovčki so se vsevprek odpirali in vsak je privlekel na dan del svojega provijanta. Videti je bilo, da so bile zlasti sotrudnice dobro založene z raznimi priboljški.

Veselo je bilo razpoloženje, smeha in šal ni manjkalo, kakor je to navada pri ljudeh,

*)Bilo nas je dvanaest: štiri duhovniki salezijanci in osem sotrudnic iz Ljubljane.

ki se zavedajo, da nimajo povoda se kisló držati.

Le nekaj je za hip razburilo sicer tako dobro razpoložene duhove. V kupe stopijo italijanski pregledniki in vprašajo: Tutte insieme per Torino? Potujete vse skupaj v Turin? Nedolžno vprašanje, kaj ne! Gotovo; toda prizadetim sotrudnicam, ki jim je bila italijansčina popolnoma tuja, se ta nagovor ni zdel povsem nedolžen. Spravile so ga v pretesno zvezo s slovenskim jezikom; zlasti pa so besedico »insieme« (skupaj) tolmačile za »šeme«, kar je dalo povod trenutnemu ogorčenju, ki se je pa takoj poleglo, ko jim je tolmač razluščil pomen te skozi in skozi nedolžne besede.

V Nabrežini smo morali izstopiti. Ljubljanska zamuda vlaka je bila temu kriva. torej z morjem ne bo nič to pot. Od Nabrežine smo se prepeljali s posebnim vlakom do naslednje postaje »Al bivio« in tu smo počakali vlaka, ki iz Trsta vozi v Milan. Ako bi se bili peljali naprej v Trst, bi bili zamudili zvezo. Sprevodniki so bili tako lju-beznivi, da so nas na to opozorili.

Kraj, kjer smo čakali na vlak, je bil samotén, obdan od presekanih pečin. Medla luč električnih žarnic je odsevala od skal, ki so se zgubljale v temno noč.

Kmalu je prisopihal vlak. Zbrali smo si kolikor mogoče udobne prostore, da bi ob svojem času mogli vsaj za nekaj časa zatiniti trudne oči. Vlak je odbrzel v temno noč. Od daleč smo ugledali Tržič (Cormons), ves v lučkah, kakor, da ga obdaja slavnostna razsvetljava. Zdel se nam je v nočni tmíni kot začarano mesto.

Spanec je marsikateremu grudil oči, toda nobenega ni premagal. Misel na Benedke nam ni dala spati.

V Mestre smo. Železniški uslužbenci, orožniki in oboroženi fašisti v značilnih črnih srajcah, so zaspano stopicali semintja. Sedaj pa naravnost v Benedke! Vlak se je premaknil in kmalu z največjo brzino rezal temo in jo pobiral proti mestu, ki leži kot začarano sredi morskih valov. Vsi smo bili pri oknu. Kmalu so se pokazale svetle lise: to je laguna ali plitvo morje, ki od vseh strani obdaja kraljico sinje Adrije. Te lise so se vedno bolj množile, večale in se

naposled spremenile v široko vodno plan, nad katero je zgrinjala noč svoj temni plašč. Svečani mir je objemal mesto, pogreznjeno v nočno spanje. Po kratkem odmoru smo se po isti progi odpeljali zopet v Mestre, in odtod dalje proti Milanu. Sedaj je prišel čas, da zatisnemo trudne oči. Stisnili smo se po kotih in vsak je po svoje zadremal; le zdaj pa zdaj se je za hip kdo predramil in izpregovoril par besedi; ker pa ni našel odmeva, se je zopet naslonil v kot in se povrnil v deželo sanj. Vlak pa je drdral enakomerno in brzel po proštrani beneški ravnini. Padovo in Vicenzo smo pozdravili le v sanjah, ko smo pa dospeli v Verono, se je že do dobrega zdanilo. Glave so se začele dvigati, roke pa so mencaje odganjale zadnje sledove spanca. Kmalu se je družba oživila, dovtipi in šale, ki jih je nočno spanje prekinilo, so zopet razgibale duhove. Oddaleč nas je pozdravilo klenkanje zvonov. V Italiji ne zvonijo tako kot pri nas. Imajo pač drugačen okus in drugačne navade. V dolgih neenakomernih presledkih udarjajo na zvon, ki se oglašá, kakor bi tožil in zdihoval.

Od Verone do Brescie je okolica čarobno romantična. Meni je bilo žal, da se naše sotrudnice niso prav preveč zanimale za vso to prirodno krasoto, ker so bile preveč zaposlene z romantiko jutranje toalete, nekatere pa so še celo skušale v majhnih porcijah nadomestiti spanje, ki ga je bilo po noči premalo.

Romantična slika je dosegla svoj višek ob Gardskem jezeru. Lago di Garda, Gardsko jezero, je največje v Italiji. Obdajajo ga deloma visoke gore deloma pa prijazni griči, posejani z olčnimi nasadi in z krasnimi vilami. Tudi italijanski pesnik D'Annunzio ima tu razkošno vilo, urejeno po svojem nenavadnem pesniškem okusu.

Solnce je baš vzhajalo in zlatilo s svojimi žarki široko jezersko plan. Res nekaj krasnega! Skoro četrť ure je vozil vlak nad jezerom.

Pa kmalu je minila vsa slikovitost in bohotnost prirode in se prelila v enoličnost, ki je značilna za skoro vso padsko nižino, ki se razprostira od Jadranskega morja pa notri tja do francoske meje.

V Milanu smo morali izstopiti, ker je naš vlak nadaljeval v Genovo. Ker smo imeli več kot dve uri časa, smo opravili tu jutranje pobožnosti; tisti pa, ki ne morejo vztrajati brez zajtrka, so si privezali dušo — s kavo.

Od Milana ni več daleč do Turina. Med potjo so nas, zlasti v okolici Novare, zanimala obširna riževa polja, preplavljena z vodo, napeljana po umetnih kanalih. Cele vrste delavcev in delavk je čepelo v vodi in plelo riž. Od daleč so se nam zdeli kot purmani na paši.

Hipoma je med nami zašumelo. Turin, Turin! je šlo od ust do ust. Že so se prikazovale prve hiše turinskega predmestja; še nekaj časa je drdral vlak po progi na pol skriti pod zemljo in obstal je pred kolodvorom Porta Susa. Peš smo korakali po širokih ulicah v Oratorij, salezijansko materinsko hišo, ki ni daleč od kolodvora.

Kmalom smo bili na trgu Marije Pomočnice, sredi katerega se dviga veličasten don Boscov spomenik in odkoder se odpira razgled na cerkev Marije Pomočnice, dospeli smo torej na cilj, h kateremu je hrepenelo naše srce; čutili smo, da stojimo na sveti zemlji, ki jo je Marija posvetila s toliko čudeži, storjenimi po svojem zvestem služabniku blaženem Janezu Boscu.

Ogledali smo si v prvi vrsti spomenik. Napravi res mogočen vtis. Na širokem, marmornatem podstavku se dviga visok bronasti kip don Bosca. Obličje mu je obžarjeno z ono ljubeznivostjo, ki je zanj tako značilna, pred njim stojita dva dečka, katerih eden proseče dviga k njemu roke. Ob straneh so še štiri večje skupine v bronu, ki predstavljajo češčenje Marije Pomočnice, pobožnost do presv. Rešnjega Telesa, poljedelske in obrtne šole. Ta spomenik so postavili bivši gojenci in je bil odkrit l. 1915. ob stoletnici njegovega rojstva.

Nato smo stopili v cerkev. V njej je bilo vse polno delavcev, ki so pripravljali za praznik. Pokleknemo pred podobo Marije Pomočnice, ki je kras glavnega oltarja. To je torej Tista, h kateri se obračajo srca tisočev in tisočev, ki je podelila že toliko milosti in katere češčenje je sedaj razšir-

jeno po vseh delih sveta! Kako hitro so se uresničile njene besede, ki jih je govorila don Boscu v sanjah: »Tu moja hiša in od tod moja slava.«

Podoba Marije Device se nam je smehljala, kakor da bi nas hotela pozdraviti, rekoč: Dobrodošli, otroci moji iz daljne, meni tako drage slovenske zemlje! Slikar Lorenzone je napravil to sliko natančno po don Boscovih navodilih, ki je hotel, da bi Marija bila na sliki kolikor mogoče podobna oni podobi, ki jo je tolikrat videl v sanjah. Slikar sam je trdil, da mu je zlasti pri slikanju obraza neka nevidna moč vodila roko, in ko je bilo delo dovršeno, se je sam prvi zjokal od ginjenja ob pogledu na nebeško milino Marijinega obraza.

Cerkev sama je krasna. Ima dva zvonika in mogočno kupolo. Notranjščina se odlikuje po lepih slikah in umetnih oltarjih. Za zgodovino cerkve je poleg glavnega oltarja zlasti zanimiv oltar svetih mučenicov Aventorja in Oktavija. Nekoč, ko don Bosco še ni imel stalnega mesta za svoj oratorij, se mu je v sanjah prikazala Marija. Pokazala mu je obširno polje na mestu, kjer stoji sedaj cerkev Marije Pom., rekoč: Tu, v tem kraju, kjer sta mučenika Aventor in Oktavij dala življenje za sv. vero, na tej grudi, posvečeni od njune krvi, hočem, da se na poseben način Bog časti. Ob teh besedah je Marija napravila korak naprej ter stopila z nogo na ono mesto, kjer se je zgodilo mučeništvo. Don Bosco je v zadnjih letih svojega življenja razodel svojim sinovom, da kraj, ki se ga je Marija dotaknila z nogo, odgovarja natančno sedanjemu oltarju svetih mučenicov, ki ga zagledaš na desni strani, ako stopiš v cerkev skozi glavni vhod.

Po kosilu smo si ogledali obširne delavnice v Oratoriju, kjer se nad 300 vajencev vadi v devetih različnih obrtih ter se pripravlja na življenje. Zlasti nas je zanimala tiskarna, ki ima veliko število strojev in tiskarskih vajencev in iz katere je izšlo med svet že toliko dobrih knjig in časopisov. To tiskarno je ustanovil še don Bosco. Poleg te tiskarne je še druga, povsem moderna, ki pa nosi ime »Società Editrice Internazionale« ali Mednarodna tiskovna

zadruga. Ta je urejena na trgovski podlagi, in je sedaj glavno središče salezijanskega svetovnega tiskovnega gibanja. Tu se tiska tudi večina Salezijanskih vestnikov. Poleg tiskarne je tudi knjigoveznica in razpošiljalnica. Tu so zaposlena skoro sama dekleta z dnevno plačo, nadzorujejo jih pa sestre Marije Pomočnice. V knjigoveznici so med delom lepo molile sv. rožni venec.

Nato smo si ogledali kapelico »Pinardi«, v središču Oratorija. Ta kapelica stoji prav na tistem kraju, kjer je nekdaj stala ona šupa, ki jo je don Bosco sprva vzel v najem, pozneje pa kupil, ter jo spremenil v kapelico. Tu je njegov oratorij po dolgem romanju dobil stalno mesto. Ta zasilna kapelica je služila svojemu namenu, dokler ni sezidal cerkve sv. Frančiška, ki stoji tik nje. To šupo so pozneje, ko se je zavod začel širiti, podrli in na njenem mestu je bila dolga vrsta let obednica za sobrate salezijance. V zadnjih letih pa so to obednico spremenili v lično kapelico, ki bo še poznim rodovom drag spomin na blaženega Janeza Bosca in na začetke njegovega dela.

Nato smo si ogledali don Boscove sobe. Prva je njegova spalna soba, v kateri je spal od l. 1868. Tu je še sedaj vse tako, kakor je bilo tedaj, ko je don Bosco l. 1888. v njej izdihnil svojo dušo. Preprosta, železna postelja, s prav tistim perilom in posteljaino. Vse je pregrnjeno s tanko, prozorno pregrogo, na kateri je napis: Tu je umrl don Bosco 31. jan. 1888. Vse ostalo pohištvo je zelo skromno: pisalna miza, na kateri je don Bosco delal ponoči, pisal knjige in odgovarjal na številna pisma. Poleg mize so nizke, premakljive stopnice, po katerih si je v zadnji boleznì pomagal s postelje. Na drugi strani je preprosta zofa s premakljivo, zofi prilagodeno mizico. Tu je sprejemal v zadnjih mesecih svojega življenja in tudi pisal zadnja svoja pisma in spomine na podobicah, ki jih je pred smrtjo še pripravil za svoje sotrudnike in sotrudnice. V kotu je naslonjač, na katerem je sedel, ko je bil popolnoma obnemogel. Tu je veliko premolil, zlasti sv. rožni venec; tu je do zadnjega spovedoval večje gojence, ki so imeli prednost, da so smeli k don Boscu k spovedi.

Poleg te sobice je druga, za spoznanje večja. To je bila delovna soba, kjer je don Bosco delal po dnevi in sprejemal obiske. Kako dragi spomini so navezani na to sobo! Kolikim je v njej don Bosco vlil tolažbo v razbolelo dušo, kolikim je pomiril od trpljenja in žalosti razbičano srce! Kolikokrat je tu podelil blagoslov Marije Pomočnice in čudežno ozdravil najraznovrstnejše bolezni!

V tej sobi je bival tudi njegov prvi naslednik služabnik božji Mihael Rua, ki je v sluhu svetosti zapustil to solzno dolino. Iz spoštovanja do svojega duhovnega očeta ni hotel nikdar, da bi mu v tej sobi pripravili postelj za počitek. Prav do zadnje bolezni je počival na preprosti zofi, ki je še sedaj tam in izpričuje o velikem zatajevanju, ki je spremljalo vse življenje tega velikega učenca don Boscovega.

Zraven te sobe je »don Boscov muzej«. Tu je shranjeno vse, kar je v zvezi z don Boscom, zlasti obleka in mašna oprava, ki jo je rabil v zadnji boleznì, ko je maševal v zasebni kapelici, ki je še sedaj tik njegove spalne sobe.

Iz tega kraja, v katerem veje še sedaj vonj nadzemskega, smo odnesli najlepše spomine, ki jih bomo vse življenje zvesto hranili v srcu.

Ogledali smo si tudi prostore, kjer so nameščeni uredništvo in upravništvo Salez. vestnikov ter centralo salezijanskega tiskovnega gibanja.

Potem ko smo si kolikor mogoče natančno ogledali Oratorij, zibelko salezijanskih naprav, smo jo krenili v Borgo S. Paolo t. j. predmestje sv. Pavla. Tu imajo salezijanci krasno razvit mladinski dom z dnevnim oratorijem, ki zelo blagodejno vpliva na vso okolico. Imajo lepo, javno cerkev Jezusa mladeniča, ki pa še ni dokončana. Oratorij obsega več oddelkov: za male, odrasle in za družinske očete. Vseh posetnikov oratorija je nad 1300. Ves okoliš je razdeljen na 14 okrajev; vsak okraj ima svojega predsednika, ki skrbi za red in nadzorstvo. Veliko, prostrano dvorišče nudi možnost mladini, da se zabava in razveseljuje. Sedaj zidajo veliko glediško dvorano, ki bo ob enem dvorana za razne

prireditve v oratoriju.

V bližini tega oratorija za moško mladino, je tudi oratorij za žensko mladino, ki ga vodijo Hčere Marije Pomočnice. Imajo krasen, obširen zavod z lepo notranjo kapelo. Poleg oratorija imajo tudi šole za vzgojo in šolanje lastnega redovniškega naraščaja. Povsod se opaža duh velikopoteznosti in pristne salezijanske podjetnosti.

Vsa okolica, kjer stojita sedaj ta dva oratorija, je bila pred nekaj leti še prostrano polje brez hiš. Sedaj je nastalo tu pravo mesto z velikimi palačami. V dobi šestih mescev so samo na enem predelu sezidali petintrideset velikih, štirinadstropnih stanovanjskih hiš. Ako bi ne bilo tu salezijancev, bi vse to številno prebivalstvo bilo brez dušnega pastirstva. Tako pa je vse prav lepo preskrbljeno in versko življenje je v popolnem razmahu.

Proti večeru prvega dneva našega bivanja v Turinu smo šli še v Valsaliče, kjer je grob bl. Janeza Bosca in dveh njegovih naslednikov Mihaela Rua in Pavla Albera. Don Boscov grob je bil prazen, ker so bili njegovi zemeljski ostanki že pripravljeni za prenos v Valdoko*). Ob praznem grobu, vzdanem v steno, smo videli prizore, ki nam ne bodo nikdar izginili iz spomina. Ob njem je molilo neprestano veliko število ljudi iz vseh slojev, ki so prihajali in odhajali. Da bi pa odnesli s seboj kak spomin na don Bosca, so strgali z noži opeko ter prah skrbno spravili ter ga odnašali kot dragoceno svetinjo. Vse okoli groba so zevale jame, iz katerih so si že nešteti don Boscovi častilci nastrgali zaželeni spomin. Vse to nam je bilo priča, kako veliko spoštovanje imajo zlasti turinski prebivalci do tega velikega apostola mladine.

Ogledali smo si tudi lepo cerkev Srca Jezusovega, ki se dviga precej visoko nad ostalim poslopjem zavoda.

Naslednji dan — bila je sobota — smo si dopoldne ogledali cerkev sv. Janeza, drugo cerkev, ki jo je bil sezidal don Bosco

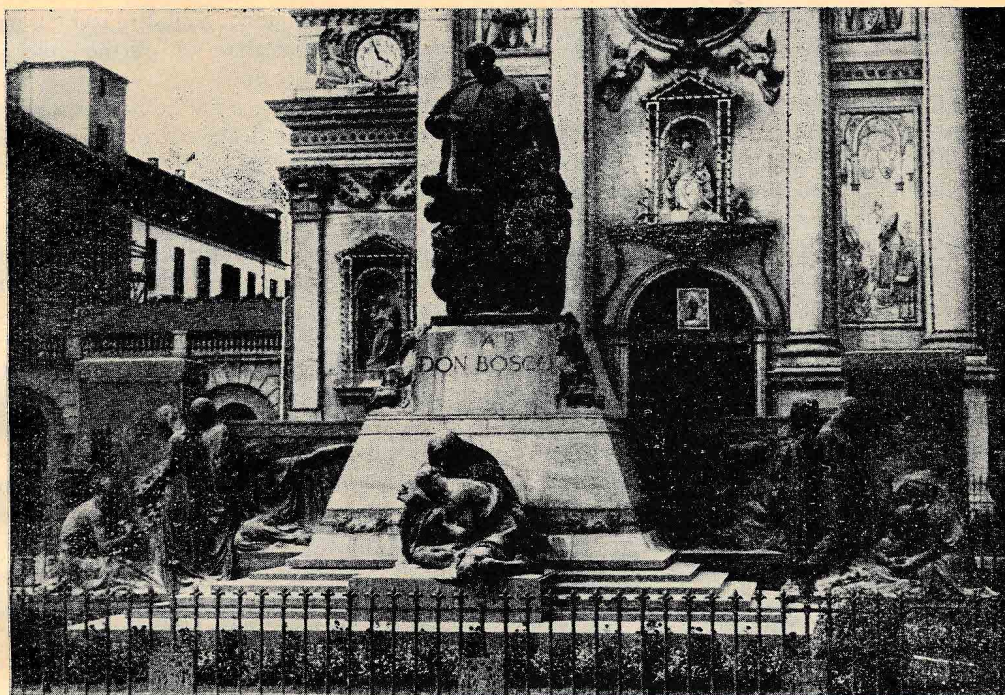
v Turinu. Velik spomenik iz belega marmorja, ki stoji v cerkvi takoj pri glavnem vhodu, nam pove, da je don Bosco hotel posvetiti to cerkev sv. Janezu Evangelistu v spomin na svojega največjega dobrotnika angelskega Pija IX. Cerkev stoji prav v sredi mesta ne daleč od glavnega turinskega kolodvora »Porta Nuova.« Ta cerkev ima krasne orglje, pa tudi slavnega organista v osebi salezijanskega duhovnika Pagella, ki slavi po vsej Italiji kot glasbenik. Poleg cerkve je obširen salezijanski zavod z gimnazijo, s pravico javnosti.

Popoldne smo jo na dveh avtomobilih mahnili v Becchi (Beki), rojstno vas bl. Janeza Bosca. Pot iz Turina v Becchi je ena najslikovitejših, ki si jih moremo misliti. Krasna cesta se vzpenja vedno višje in višje, dokler ne začne v bližini mesta Chieri zopet padati. Lepo gričevje, ki obdaja to okolico, je posajeno z nasadi, gozdovi in vinogradi. Mesto Chieri ima kakih 15.000 prebivalcev in je polno spominov na don Bosca. Škoda, da se nismo mogli tu dolgo muditi, ker je primanjkovalo časa. Tu je semenišče, kjer je don Bosco študiral, soba, kjer se mu je prikazal Al. Comollo, rekoč: Bosco, Bosco, jaz sem zveličan. Dominikanska cerkev hrani pas, s katerim so angeli prepasali ledja sv. Tomažu, potem ko je zapodil od sebe grdo zapeljivko, ki ga je hotela zapeljati v greh; tu je tudi soba, kjer je stanoval nekaj časa sv. Alojzij. Pa auto se je malo zmenil za vse te znamenitosti, ampak je zahrnel z vso brzino po ravnini v smeri proti Castelnovu. Kmalu smo uzrli to veliko vas, ki se vzpenja ob hribu, na katerega vrhu se dviga farna cerkev, kjer je bil Janez Bosco krščen, kjer je prejel prvo sv. obhajilo, kjer je pel tudi prvo svojo slovesno sv. mašo. Becchi namreč spada pod to faro. Ob vznožju griča, na trgu ob glavni cerkvi stoji don Boscov spomenik iz belega marmorja, ki so mu ga postavili njegovi sožupljani. V vasi je salezijanski zavod za vzgojo misijanskega naraščaja.

Iz Castelnovu smo se odpeljali naravnost proti Becchi. Srce nam je trepetalo v pričakovanju, kdaj se bo prikazal griček s prijazno cerkvico Marije Pomočnice, poleg katere stoji rojstna »hišica očetova.« Ni bilo

*)Valdoko (b. Valdoko) se imenuje ves okraj, kjer stoji salezijanska materinska hiša imenovana kar naravnost Oratorij.

Spomenik bl. Janeza Bosca pred cerkvijo Marije Pomočnice.

treba dolgo čakati. Auto je, hropeč, napravil ovinek po precej strmem klancu in stali smo na dvorišču pred cerkvijo. Kaj smo tu doživeli v svojih dušah, je težko popisati. Pred nami stoji borna hišica, kakor je bila že popisana v zadnji številki Vestnika. (Tam glej tudi sliko.) Takoj smo šli po lesenih stopnicah v gorenje prostore. Dve sobici, nizki tako, da lahko z roko primeš stropne tramove, to je vse, kar vidiš tu. Kolika revščina! Kak kontrast med to revščino in triumfalno slavje, ki se je pravkar pripravljalo v Turinu onemu, ki je v tej sobici zagledal luč sveta. To je naše sotrudnice tako ginilo, da so se zjokale. Res mora človeka prevzeti ganotje ob pogledu na to revščino, ako pomisli, da je iz te revščine izšel mož, ki je toliko storil za mladino in za prospeh sv. katoliške cerkve, katerega dela so danes razširjena po vsem svetu, in katerega ime danes s spoštljivostjo izgovarjajo tisoči in tisoči skoro med vsemi narodi sveta. Kako očitna je tu roka božja!

Sobici sta sedaj prazni, le v eni stoji

omara s steklenimi vrati, v kateri so spravljene ostanki lesene postelje. Napis pove, da se je na tej postelji rodil bl. Janez Bosco.

Oj izbica, ki si videla našega velikega očeta kot nežnega otroka, kjer mu je tekla zibelka, kjer se je razlegal prvi njegov jok in prvi njegov smeh, kjer je poskušal svoje prve korake, kjer se je učil od svoje drage mamicе spoznavati Boga, ga ljubiti in mu verno služiti, oj izbica blagoslovljena od Boga samega in od nebeške Kraljice, bodi nam pozdravljena! Slovenski romarji prvi-krat danes poljubljajo tvoja posvečena tla in tvoje blagoslovljene stene; ohranili te bodo v svetem spominu vse svoje žive dni in žele, da bi še mnogim drugim slovenskim romarjem sotrudnikom, in sotrudnicam, bilo dano enako veselje, kot smo ga bili deležni mi.

Nasproti rojstni hiši stoji druga, malo večja hiša, ki jo je dal sezidati don Bosco, ko je bil že v Oratoriju, da je tja vodil na počitnice svoje gojence. V pritličju je kapelica rožnenske Matere božje, kjer je

don Bosco maševal. Majhna je, neznatna, nizka. Napis nad vrati priča, da je l. 1854. prvokrat prišel semkaj Savio Dominik. V zakristiji za oltarjem hranijo še don Boscovo mašno obleko. V prvem nadstropju je don Boscova spalna soba s preprosto kmečko posteljo. Tu je ob počitnicah prebival, tu sprejemal obiske, spovedoval svoje gojence. Na postelji je vse tako kot je bilo nekdaj; neka stara sorodnica don Boscova pride vsakih šest mesecev in spremeni posteljno perilo, ki je isto kot ga je rabil don Bosco. Drugače se postelje nihče ne dotakne.

Na pobočju hriba, v bližini rojstne hiše, je travnik, ki bo ostal znamenit v zgodovini don Boscovega življenja. Tu je Janezek pasel domačo kravico, tu je zbiral kot mlad deček svoje tovariše ter jih kot žongler in vrvohodec zabaval pod pogojem, da so nato poslušali pridigo gospoda kaplana, ki jim jo je Janezek dobesedno ponavljal ter molili z njim sv. rožni venec. Še sedaj se pozna mesto, kjer sta rastle dve hruški, med kateri je v ta namen razpel vrv ter uprizarjal svojo umetnost. Nova, pravkar dovršena kapelica nad travnikom, v kateri je slikar ta prizor ovekovečil, nam priča, da bo spomin na ta dogodek trajno ohranjen.

Rojstna hiša in vse posestvo okoli nje je sedaj last salezijanske družbe. Odslej bo Becchi točka, h kateri bodo neprestano prihajali romarji iz vseh delov sveta, da se nasrkajo ob pogledu na rojstno hišico velikega don Bosca onih vzvišenih idealov, ki jih je dandanes svet tako potreben.

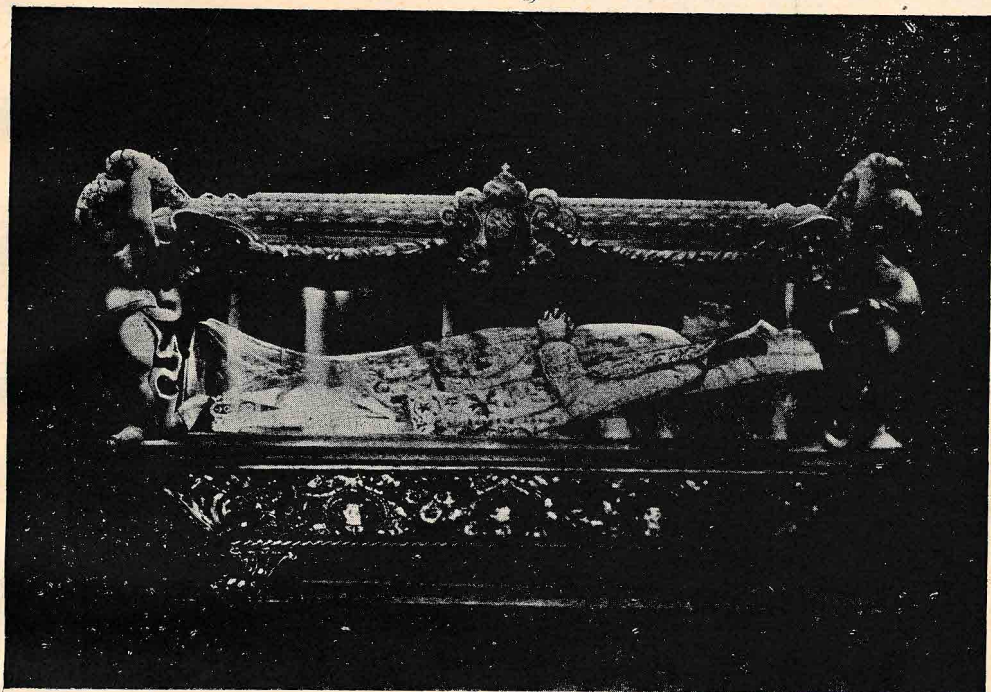
Nedelja, 9. junija! Dan najvišjega slava na čast našemu duhovnemu očetu. V zgodnji dopoldanski uri smo šli v Valsaliče v nadi, da se izpolni naša želja in vidimo don Boscove zemeljske ostanke. Ob desetih je bila pontifikalna sv. maša. Urna z don Boscovim truplom je bila izpostavljena sredi cerkve. Vstop strogo zabranjen razen duhovnikom in osebam, ki so imele posebno dovoljenje. Piscu teh vrst se je posrečilo preriti se v neposredno bližino urne in ostati tam ves čas pontifikalne sv. maše. Don Bosco leži v urni s steklenimi stenami kot na mrtvaškem odru, odet v lepa mašna oblačila. Voščena maska mu pokriva glavo in roke. Urna sama je krasno rezbarsko delo; načrt

je napravil salezijanec Vallotti, izvršili pa so ga rezbarji salezijanske obrtne šole v S. Benigno pri Turinu.

Popoldne. Nebo nekoliko oblačno. Tupatam kaka kapljica dežja. Začetek slavnostnega spreveda je bil napovedan ob 3 uri; toda ob dveh so bile vse ceste in ulice, kjer naj bi se pomikal, polne ljudstva. Mnogi so prinesli stolčke s seboj. Slovenski romarji smo čakali spreveda na širokem Corso Regina Margherita v bližini Oratorija. Sprevod je otvorila policija na kolesih. Nato so korakali belo in roza oblečeni paži v srednjeveški noši z zastavicami in cveticami. Tem je sledilo 18 skupin. Nekatere skupine so bile tako številne, da bi same tvorile velik sprevod. V prvi skupini so korakale dekleta iz oratorijev, ki jih vodijo Hčere Marije Pom. v Turinu, v drugi skupini oratorijanci turinskega mesta razdeljeni v razne odseke; posebno številno so bili zastopani družinski očetje. Vse poje don Boscovo himno. V tretji skupini: Male Italijanke, v četrti razne državne mladinske organizacije, v peti gojenke, v šesti pa gojenci iz raznih turinskih zavodov. Sedmo skupino so tvorili razni zavodi in oratoriji Hčera Marije Pom. v Piemontu in Lombardiji. Tudi v osmi skupini je zastopana provinca: zavodi in oratoriji salezijancev v Piemontu, med njimi tudi vojne sirote salez. zavoda v Pinerolo oblečeni v uniformo alpincev. V deveti skupini so korakale katoliške mladenke in katoliške žene. Njim je sledila organizacija katoliške mladine in katoliških mož. Zlasti rimsko skupino so množice burno pozdravljale. Nato so prišle na vrsto zastave in akademiki.

Najvažnejša je bila deseta skupina: salezijanske sotrudnice in sotrudniki ter bivši gojenci. Samo ta skupina je štela nad 10 tisoč udeležencev. Posebno pozornost je vzbujala med njimi skupina Poljakov.

Naslednja skupina je bila ena najbolj pestrih: zastopniki vseh zavodov salezijancev in Hčera Marije P. izven Italije. Nad njimi so plapolale zastave vseh narodnosti, kjer delujejo salezijanci, med njimi tudi jugoslovanska. V tej skupini so korakali tudi misijonarji raznih dežel, črnci iz belgijskega Konga in Patagonec z značilno

Urna s telesnimi ostanki bl. Janeza Bosca.

kapiljaturu. Gromovito ploskanje je pozdravilo to skupino.

V dvanajsti skupini je bila zastopana duhovščina svetna in redovniška. Umevno je, da je bilo največ salezijancev. Tem je sledilo 64 škofov in šest kardinalov. Vsak je bil obdan od različnih civilnih dostojanstvenikov. Prvi med kardinali je korakal salezijanec kard. Hlond, primas Poljske.

Nato je sledila urna z don Boscovimi ostanki. Ob prehodu urne so množice poklekovale, ploskale, vzklikale in molile; mnogi so jo obmetavali s cveticami. Za urno je korakal turinski nadškof kard. Gamba in duhovščina domače škofije.

Za vsem tem so sledile ostale skupine raznih zastopnikov državnih in laičnih organizacij. Posebno številna je bila skupina učiteljev.

Sprevod je trajal 4 ure. Do skrajnosti smo bili utrujeni, ker smo morali biti tako dolgo na nogah.

Med tem pa se je raznesla govorica o

dveh čudežih, ki so se zgodili, v tistih dneh na priprošnje blaženega Janeza Bosca. O prvem se mi je posrečilo dobiti precej avtentično poročilo. Mati s čisto slepim desetletnim sinčkom je prišla v soboto v Valsaliče in prosila, naj bi ji dovolili vstop do sobice, kjer je bilo don Boscovo truplo pripravljeno za prenos. Ker tega ni dosegla, je šla v cerkev pred podobo bl. Janeza Bosca ter tam milo prosila, naj ji ozdravi otroka. Hipoma deček vzklikne: »Vidim, angele vidim!« Mislil je na angele na sliki pod don Boscovo podobo. Na te besede je radovedna množica planila nanj, in slabo bi se godilo ubogemu dečku, da ga ni prijel neki gospod in ga odnesel iz gneče. Prvi je zaslišal dečka in mater neki škof, ki je bil tedaj slučajno v Valsaličah, nato pa se je turinska kurija zavzela za zadevo in uvedla reden proces, ki naj po strogi preizkavi ugotovi, se je li zgodil pravi čudež ali ne.

Drugi slučaj pa mi je znan le iz časo-

pisnih poročil. Neka mati je ob prehodu urne z don Boscovim truplom dvignila mrtvoudno deklico in prosila, naj jo ozdravi. Deklica je na mah ozdravela.

V ponedeljek je bil prvi dan slovesne tridnevnice na čast novemu Blaženemu v cerkvi Marije pomočnice, ki so jo za to priliko sijajno okrasili po italijanskem načinu z dragocenimi slavoloki. Urno so položili sredi cerkve v ograjenem prostoru, do katerega javnost ni imela dostopa. Ker je bila cerkev premajhna za velikanske množice vernikov, so pred cerkvijo na javnem trgu postavili visok oder in na njem oltar, kjer so se darovale sv. maše od ranega jutra do poldneva. Zbrano, pobožno so množice molile na trgu. Kedaj pa kedaj so slovesno tišino presekali zategli glasovi hup avtomobilov, ki so prihajali in odhajali iz Oratorija.

Ob 10. uri je bila pontifikalna sv. maša, ki jo je daroval kard. Hlond. Pevski zbor (mešani zbor z dečjimi glasovi), ki je štel nad 200 pevcev, je proizvajal veličastno mašo, ki jo je za to priložnost zložil velik glasbenik in komponist salezijanec Pagella na osnovnem motivu neke nabožne pesmice, ki jo je zložil don Bosco. Vstop v cerkev za pontifikalno mašo je bil dovoljen le proti vstopnici, na kateri je bil natančno označen tudi prostor. Slovenski romarji smo prav izjemoma dobili vstopnice. Za to se imamo zahvaliti gosp. Jerku, sal. bogoslovcu v Turinu, ki je toliko časa modeloval pri predstojnikih za vstopnice, da jih je dobil. Bile so zadnje, ki so jih imeli na razpolago.

Kaj pa tisti, ki niso mogli v cerkev, niso imeli nič od cerkvenih slovesnosti? Tudi za tiste je bilo preskrbljeno. Na prostnem dvorišču Oratorija in na raznih točkah trga Marije Pomočnice so postavili šest megafonov. Iz teh se je petje in popoldanski govor prav tako dobro slišal, kot v cerkvi, še močneje.

V cerkvi je bila nad velikim oltarjem velika slika, ki je predstavljala don Boscovo slavo v nebesih. Pod kupolo ob obeh straneh pa so visele še dve istotako veliki sliki, ki so predstavljale dva čudeža, ki sta bila v Rimu preizkana in potrjena pred proglačitvijo blaženosti. Vse te tri slike so pre-

nesli iz Rima v Turin.

Prvi čudež se nanaša na redovnico hčer Marije Pomočnice *Provina Negro*. Slika jo predstavlja, ko zapušča posteljo, ker je popolnoma ozdravela, tri sestre jo začudeno gledajo. Imela je v želodcu tako hudo bolezen, da ni mogla ničesar zavžiti. Zdravniki so obupali nad njenim ozdravljenjem, ker so ugotovili, da ima absces v želodcu. Pa naj sama pripoveduje: »Bolezen je bila tako huda, da se nisem mogla ganiti. Vsak najmanjši gibljaj mi je povzročal velike bolečine. Tudi govoriti nisem mogla. Tedaj je prišla k meni vrhovna predstojnica. Potem ko me je nekoliko potolažila, mi je rekla pred slovesom: Ko se vrnem, glej da boš ozdravela! Prikimala sem ji. Bolezen pa je bila vedno hujša. Čas, ko bi morala spolniti naročilo predstojnice, se je bližal. Težko mi je bilo pri srcu, ker mi kaj takega ni bilo mogoče. Vendar sem sklenila sama pri sebi: Ne maram biti nepokorna in premišljevala sem, kaj naj storim. Bilo je 29. julija l. 1906. Bila sem slaba bolj kot po navadi. K meni pridejo sestre in mi svetujejo, naj se obrnem na don Bosca. Takoj sem se oklenila te misli. Ko sem bila sama, sem vzela v roko don Boscovo podobico in takole preprosto in zaupno molila: Duhovni oče, ti vidiš kako je z mano. Obljubila sem predstojnici, da bom ozdravela, toda nič ne kaže, da bom mogla spolniti obljubo. Sama si ne morem nič pomagati. Opravi to stvar ti, ki si nam v redovnih pravilih naložil dolžnost pokorščine. Rada bi napravila devetdnevnic, pa ni več časa, ozdravi me kar brez devetdnevnic. Saj vem, da ti premoreš. Ti boš ugovarjal, da tega ne zaslužim. To sama dobro vem. Mogoče mi manjka vere, toda boš že ti nadomestil, kar meni manjka. Mogoče se boš izgovarjal, da ni božja volja... Nato sem podobico zgnethla v kroglico ter jo hotela pogoltniti. Toda bala sem se: kaj če bo to usodno za moje življenje? Eh, kaj, zaupanje in pogum! Zbrala sem se za hip, nato pa v kroglico zgnetheno don Boscovo podobico pogoltnila. V tistem hipu sem čutila po vseh udih neko nenavadno življensko silo, ki me je prešinila od nog do glave. — Ozdravela sem, ozdravela sem!

sem začela kričati vsa iz sebe od veselja. Solze so mi udrle po licu in obračala sem se semintja, ne da bi čutila kakršnokoli bolečino. Ozdravela sem 29. julija 1906. ob pol osmih zvečer. Od tistega časa nisem čutila nobene bolezni več.

Druga slika, ki visi na listni strani kupole, nam predstavlja čudež, ki se je zgodil nad gdč. *Terezijo Callegari*. Prizor na sliki se vrši v javni bolnici mesta Piacence. Don Bosco, ki se je bolnici prikazal, ji položi roko na glavo in jo na mah ozdravi.

Terezija Callegari je bila mrtvoudna in in je imela poleg tega še celo vrsto drugih bolezni; 31 mesecev je že ležala v bolnici. Zdravniki so izjavili, da ni nobene upanja več na ozdravljenje. Napravila je devetdnevnic na čast čast. Janezu Boscu in je na mah popolnoma ozdravela. Pa naj tudi ona sama pripoveduje: — Zbudila sem se ob štirih zjutraj in začela govoriti s bolno tovarišico poleg mene. Kar zagledam pri nočni omarici duhovnika, ki je kazal starost kakih 38 let, roke je imel sklenjene pred sabo. Nekaj časa ga gledam; kar položi eno roko na nočno omarico, drugo pa na moje čelo in me vpraša: Kako ti je? Jaz sem z znamenjem odgovorila, da nič dobro. On mi reče tedaj: Vstani! Odgovorila sem: Ne morem! Tedaj zopet on v piemontskem narečju: Premakni noge! Kot bi hotela ugoditi njegovi želji, sem premaknila noge, ki so bile doslej popolnoma hrome. Tedaj sem vzkliknila vsa presenečena: Premikam noge, premikam noge! Takoj prihiti k meni bolniška sestra. Rečem ji: Don Bosco je tu! Sestra mi odgovori, da norim. Tedaj sem se obrnila k don Boscu, kakor, da bi mu hotela potožiti nevernost bolniške sestre. Don Bosco pa se je jel počasi umikati; z obrazom je bil vedno obrnjen proti meni in smehljaj se je. Naposled je izginil. Tedaj sem se vsedla na postelj, česar nisem storila sama že dolgo časa, naposled pa skočila iz postelje brez vsake težave in bolečine. To se je zgodilo 17. julija l. 1921. *

Popoldne smo obiskali »Mali dom božje previdnosti«, ustanovo blaženega Cottolenga. Cottolengo je bil turinski kanonik in velik apostol ljubezni do vseh trpečih. Umrl je

l. 1842. in je bil proglašen za blaženega l. 1907. Njegova ustanova, ki je danes, gotovo največja te vrste na svetu, ima svoj sedež ne daleč od Oratorija. Obsega celo vrsto karitativnih del, katerih najvažnejše je bolnica za vse mogoče bolezni ter zavetišče za starčke, onemogle, pohabljene, sirote i. t. d. Poslopje se vrsti za poslopjem, tako, da se zdi, kakor da si v majhnem mestu. Dvanajst različnih ženskih redov je tamkaj zaposlenih; poleg teh pa še 25 duhovnikov. Nad sedem tisoč bolnikov in drugih trpinov imajo stalno svoje zavetje v »Malem domu.« Sprejemajo vse brez izjeme in brez ozira na starost, spol ali domovino. Tu se kaže prava univerzalnost krščanske ljubezni do bližnjega. Vse potrebno jim pošilja previdnost božja. Nič ne prosijo, ne vodijo računov, ne poznajo nobene nabiralne organizacije. Vsak dan porabijo 20 meterskih stotov moke samo za kruh.

Nam so pokazali le majhen del njihovih ustanov. Videli smo slaboumne, božjastne gluhoneme, pohabljene otroke in več bolniških dvoran. Pri glavnem vhodu je prostorna cerkev razdeljena na tri dele, ločene med sabo z leseno pregrado. Pri glavnih vratih je oltar, kjer so shranjeni v umetni urni telesni ostanki velikega ustanovitelja te čudežne ustanove.

Nato smo obiskali zelo priljubljeno, staro turinsko Marijino svetišče »La Consolata« t. j. Marija Tolažnica. Neštete votivne tablice pričajo, koliko milosti je Marija podelila tistim, ki so se k njej zatekali pod tem imenom. V tej cerkvi je don Bosco daroval drugo sv. mašo v zahvalo Mariji za milosti, ki mu jih je izkazala na poti do oltarja. V enem izmed stranskih oltarjev so shranjeni zemeljski ostanki blaženega Jožefa Cafassa, ki je bil spovednik, velik prijatelj, dobrotnik in svetovalec don Boscov. Bil je proglašen za blaženega l. 1926.

Ogledali smo si tudi turinsko stolno cerkev sv. Janeza. Dasi nima drugače nič posebnega, vendar je znamenita po svoji krasni kapelici presv. tančice. Tu je shranjena ona tančica, v katero je bilo zavito truplo našega Gospoda, ko je bil v grobu. Torej je to zelo znamenita relikvija. Nekateri

cerkveni učenjaki sicer zanikajo pristnost te relikvije, vendar jo drugi krčevito branijo. Tančice same nismo videli, ker je zaprta in jo kažejo le ob posebnih prilikah — pisec teh vrst jo je videl n. pr. l. 1900 — toda pokazali so nam v zakristiji nje posnetek v naravni velikosti. Na njej se še precej jasno vidijo obrisi Gospodovega trupla.

Ogledali smo si tudi turinsko pokopališče, ki se odlikuje po lepih nagrobnih spomenikih. Turoben vtis nam je pravil pokopališču prizidan krematorij. Tu sežigajo trupla brezvercev, ki so v testamentu izrazili voljo, naj jih sežgo. Njihov pepel je shranjen v žarah, postavljenih v majhne odprtine v zidu in zadelane s ploščo, na kateri je napis. Nekateri napisi imajo naravnost bogokletno vsebino.

Zvečer ob šestih je bila v cerkvi Marije Pom. večerna cerkvena pobožnost na čast bl. Janezu Boscu. Govor je imel kard. Hlond. Govoru je sledil slovesen blagoslov z Najsvetejšim. Vstop v cerkev je bil dovoljen le proti vstopnici, kakor tudi oba ostala dneva tridnevnic.

Ko ni bilo v cerkvi slovesne službe božje, je bil dohod prost. Neprestano so prihajale množice skozi glavni vhod, se na kratko pomudile ob don Boscovi urni in nato zopet odšle skozi stranski izhod. Prav vzorno je bilo preskrbljeno za red, tako, da ni bilo nobenih neprilik. Verniki so vse mogoče predmete, zlasti pa rožne vence, podobice, svetinjice i. t. d. polagali na urno, da bi tako imeli dragocen spomin na don Bosca. Matere so prinašale otroke in se z njimi dotikale urne. Res ginljivi prizori!

Vsak večer tridnevnic je bila razsvetljava taka, kot v nedeljo zvečer.

Torek, zadnji dan našega bivanja v Turinu. Dopoldne smo prisostvovali pontifikalni maši, pri kateri so pevci proizvajali veličastno Palestrinovo latinsko mašo pod dirigirko znamenitega glasbenika sal. Grossa, specialista za koralno petje in za glasbo 16. stoletja.

Popoldne smo obiskali cerkev presv. Rešnjega Telesa, znamenito po čudežu, ki se je zgodil na mestu, kjer stoji. Nekdo je ukradel v vasi Exilles monštranco s sv. hostijo in vse skupaj zavezal v vrečo. Vrečo

je naložil na osla in zbežal. Ko je prišel v Turin, je osel obstal in ni maral naprej. Vreča se je sama od sebe razvezala in monštranca se je dvignila v zrak nad mestom. Pritekla je duhovščina in molila. Tedaj je monštranca padla na tla, sv. hostija pa ostala v zraku svetla kot solnce. Po ponovni molitvi se je tudi sv. hostija počasi približala in stopila v kelih, ki ga je držal v roki turinski škof. To sv. hostijo so v cerkvi sv. Janeza še dolgo hranili; na mestu pa, kjer se je zgodil čudež, so sezidali lepo cerkev. Prav ono mesto, kjer je osel obstal in odkoder se je hostija dvignila v zrak, je ograjeno z železno ograjo; na kamenitem tlaku pa je vklesan napis, ki obsega kratek opis znamenitega dogodka.

Obiskali smo še naše mednarodno semejnišče, kjer študira bogoslovje tudi nekaj slovenskih klerikov, nato pa se vrnili v Oratorij ter prisostvovali slovesnim večernicam.

Drugo jutro smo se odpeljali iz Turina, ki nam je zapustil toliko lepih spominov. Saj je Turin mesto, ki se odlikuje po vernosti in tudi po visoki moralni in srčni kulturi prebivalcev. Nikjer nismo čuli zbadljivih opazk, nikjer opazili nedostojnih noš. Kar se tiče dostojnosti v noši je Ljubljana na žalost daleč, daleč za Turinom in tudi za drugimi italijanskimi mesti, kar smo jih videli. Tisti, ki so bili v Pragi na orlovskem taboru pravijo, da tudi tam ni toliko nedostojnosti v noši kot v Ljubljani. To dejstvo mora polniti z žalostjo vsakega, kdor količkaj ljubi našo prestolnico.

V Milanu smo si ogledali znamenito stolno cerkev, ki je ena največjih na svetu, nato pa cerkev sv. Ambroža, ki je silno stara, ker je v njej pridigoval še sv. Ambrož, in v njej spreobrnil sv. Avgušlina. Cerkev stoji na mestu nekdanjega poganškega templja. Videli smo tudi grad, kjer so nekdanje stolovali milanski mogotci Sforza, ki so vladali milansko knježevino v 15. in 16. stoletju. Mogočno zidovje še stoji, a o nekdanjih mogotcih ni ne duha ne sluha. Res, vse mine na svetu: sovraštvo in ljubezen, revščina in bogastvo, podložnost in mogočnost!

Z veliko brzino nas je peljal vlak proti

Urna s telesnimi ostanki bl. Janeza Bosca na trgu Marije Pomočnice.

Benedkam. Spotoma smo od daleč pozdravili v Padovi sv. Antona, ki ima tam krasno cerkev.

V Benedkah smo, v začaranem mestu sredi morskih valov, ki se ti danes zdi kot odmev iz davno minulih časov, ko je še tu kraljevalo orijentalno razkošje in čezmerno bogastvo, ko so semkaj prihajale od vseh delov tedaj znanega sveta, bogato obložene galeje in prinašale beneškim mogotcem vse mogoče čare, kar jih je premogel svet. Danes pohlevno pluskajo valovi ob kamnite temelje palač, edine priče nekdanje veličine. Le površno smo si ogledali mesto, kolikor nam je dopuščal kratko odmerjeni čas. Tiha noč je razprostirala svoja temna krila nad mestom, pogreznjenim v sanje še ne dosanjene, ko smo pohiteli na vlak, ki nas je odpeljal proti Trstu.

Jutranja zarja nas je pozdravljala, ko smo se bližali temu mestu. Šele v bližini Trsta se nam je spolnilo hrepenenje po morju. Globoko pod nami, tik pod železniško progo, se je zrcalila morska gladina. Na lahko so se ob jutranjem zefiru zibali valčki, ki so se nam videli kot lahke gube, ki jih rodi zaskrbljenost in plaho pričakovanje.

Še nekaj ur vožnje z vlakom in smo bili v Ljubljani. Vrnili smo se vsi zdravi in čvrsti, čeprav je ena izmed sotrudnic v Benedkah prestala precej hudo preizkušnjo. Njen slučaj naj bo opomin vsem bodočim romarjem: bodite oprezni s sladoledom, ker vam je lahko v pogubo.

Sedaj nosimo v srcu sladke spomine, ki spadajo med najlepše, kar smo jih kedaj doživeli.

.....
Udeležite se slovesne tridnevnice na čast blaženemu Janezu Boscu,
ki se bo vršila na Rakovniku 6. 7. in 8. septembra!
Polovična vožnja od 3. — 11. sept.

Sestra Marija Mazzarello, prva predstojnica Hčera Marije Pomočnice.

DVA DOGODKA.

Kako je Marija udejstvovala don Boscov nasvet? Kako je preprečevala greh?

Naj sledita dva zgleda!

Marija je ljubila red in točnost. Klepetanja ni trpela v delavnici. Če se je katera zakasnila, se je morala opravičiti.

Nekega popoldne pa ni bilo neke vaje in je ni bilo. Kje se je zamudila? Marija je vedela. Jedva se odpró vrata, jo Marija ostró vpraša:

„Kje si bila?“

„Mi ni bilo mogoče priti o pravem času“ — odvrne nekoliko v zadregi deklica.

„Zakaj?“

„Ker, ker . . .“ in je sledila vrsta opravičb, ki so se pa nasprotovale ena drugi.

„Ne in ne!“ — je tedaj povzela Marija; „ti lažeš. Ustavila si se pri hiši, ki veš, da ne maram zanjó. Tam so volkovi. — Gorje, če mi pojdeš še kdaj! —“

Deklica, vsa rdeča od sramu in kesa, je obljubila pokorščino. A Marija ni bila s tem zadovoljna. Sama je nanjo še bolj pazila.

Pa bo rekel kdo: Revica, malo je pokramljala po poti, pa jo je tako nahrulila! Pa poglejte, kaj pravi katekizem, kjer govori o slabih priložnostih! In Marija je izvrstno poznala katekizem in ga je še izvrstneje znala izvrševati.

Ples! koliko pridigarjev ga je že bičalol! Koliko krščanskih pisateljev ga je že šibalol! Na plesu se trgajo čevlji, zapravlja denar, gubi zdravlje in — žalostno uničuje duša. Pa reci ptici: ne letaj! in dekletu: ne pleši! — Ptica bo letela in dekle bo plesalo. Ne bom dajal novih nasvetov, ne! Koliko je bilo že danih! Naj povem samo, kako je Marija ukrenila v tej zadevi.

Pust, čas plesov in maškeradnih norij! Marija je vztrepetala ob misli.

„In moje deklice bodo šle na ples. O tem sem gotova. Če jim prepovem, me ne bodo ubogale. In vendar móram preprečiti toliko in toliko grehov!“

Misli in tuhta. Božja milost ji pri tem pomaga. Veselo vzklikne:

„Da, da! Našla sem jo, srednjo pot, ki o njej pravijo, da je zlata. Naj se le naplešejo in naskakajo. Toda ne na vasi! Pred mojimi očmi; tu na našem dvorišču!“

In res! Marija je povabila vse mórneške deklice na pustno veselico. Najela je harmoniko, ena izmed vajenk je znala svirati, in — rajajte, rajajte, dekleta! —

Marija jih je motrila in pazila, da se je vse vršilo dostojno.

Masikatero je seveda vleklo na vas. Toda modre mamice so kratko velevala: K Mariji, da! Sicer pa nikamor!

Mislite si, kako so vaški fantje sikali in grozeče stiskali pesti: Hu, ta Marija! Najboljše plesalke nam je odnesla! — Da bi jo! — Moramo ji eno zagosti, tej svetohlinki!“

In res so ji zagodli. Pa jako žalostno. Dva sta se vrnila na dvorišče. Kot piščeta so se deklice razbežale in se strnile krog Marije. Od tam so gledale smešni prizor in se na tihem muzale.

Ona dva sta se objela in zaplesala kot dva medveda. — Tu pa tam je ušel deklicam smeh. Sicer je bilo vse tihó.

„Za hrbtom se nama smejejo!“ — je dejal prvi.

„To pot bova pogorela!“ — je menil drugi. „Pojdiva, bo boljše!“ sta sklenila oba. Potuhnila sta se in odhitela skozi vrata na prosto.

Marija je slavila zmago. Pa ne samo enkrat ali dvakrat, ampak vselej, kadar so fantje pripravili ples.

DON PESTARINO ZIDA.

Rekli smo že, da sta bila don Bosco in don Pestarino velika prijatelja. Don Pestarino je imel precejšnje premoženje, ki ga je pa hotel uporabiti v dobrodelne namene. O tem se je posvetoval z don Boscom in oba sta skenila zgraditi v Morneše deški zavod.

Mornežani so z veseljem pozdravili novi načrt. Vedeli so: dosedaj je bila vas brez šole; v novem zavodu se pa odpro šole za naše dečke. Ko je torej don Pestarino začel z zidavo, mu je priskočilo sto morneških rok na pomoč. Ta je dal na razpolago vprežno živino, drugi je nosil kamenje in opeko, tretji je nosil malto. Nihče ni držal rok križem, kot v mravljišču je mrgolelo na griču delavcev in delavk.

Zato je poslopje kaj hitro zraslo iz tal in v svoji belini kot začudeno zrló na monferinsko vasico. Visoka okna, zračne sobane, próstorno dvorišče in prijazna kapelica, ki se je zdelo, da nestrpnó čaka stanovalca: evharističnega Jezusa.

Pa je prišel don Bosco, sicer nekoliko bolehlav, a s smehljajem na obrazu. Blagoslovil je kapelico in daroval v njej presveto daritev. Kapelica je oživila, kajti zaživel je v njej Jezus v don Boscovih rokah.

V trajen spómin na znamenito slovesnost so vzdali ploščo, z napisom:

— Ta kapela je bila posvečena 13. dec. l. 1867; v njej je prvi daroval sv. daritev duhovnik Janez Bosco, vzor ljubezni in gorečnosti, proseč blagoslova božjega nad novi zavod in na rod morneški. —

OJ, HIŠICA OČETOVA!

Kdor ni brezdomec ali klatež, ki se potepa iz kraja v kraj, ljubi dom, kjer mu je stekla zibel, a naj si bo njegova streha s slamo krita ali pa ugodno gosposko poslopje. Sto vezi ga priklepa nanj; in kadar ga mora zapustiti, se poslavlja z bridkostjo v srcu. Zabi ga pa nikdar. Saj je

med tihimi njegovimi stenami vkljenjena njegova mladost.

Tudi Marija je ljubila domače ognjišče, mamico in očeta, brate in sestre, a ljubila je tudi božjega Učenika, ki jo je klical in vabil, naj mu sledi. In ta ljubezen je bila večja in močnejša od prve.

Don Pestarino je namreč uvidel, da Petronila ne more uspešno nadzorovati deklic, zato je želel, da bi še Marija ostala med njimi. Marija je bila zadovoljna, a ne tako njeni starši. Mati Magdalena je že celo računala na njeno poroko.

„Midva z očetom sva že v letih, tvoji bratje so tudi na tem, da se poroče; in ti, Marija, kaj misliš?“

„Zame bo že Bog preskrbel, mati!“

„Že, a nekoliko pomisli tudi ti! Poišči si ženina in si ustanovi družino kot so to napravile tvoje tovarišice!“

„Mama, zakaj ste tako v skrbeh zame?“ — je odgovorila hčerka nekoliko v zadregi in vprašujoče pogledala mater.

„Ker nočem, da bi se ti nekega lepega dne znašla sredi ceste.“

Tedaj je posegel vmes oče, ki mu je že bil don Pestarino razložil svoje mnenje.

„Pusti jo, Magdalena, pusti, naj sledi svojemu nagnjenju. Starši se morajo upreti le tedaj, kadar krenejó otroci na slaba pota. Marija je pametna. Dela na polju ne zmore, naj se torej loti šivanja. Don Pestarino je tudi te misli.“

„Naj le gre, naj! Pa ji bo še žal!“

„Ne, mati, nikoli! — Če mi bo pa kaj nedostajalo, potrkam na vaša vrata. —“

„O prideš, prideš, še rada!“ — tako je govorila mati v bo'esti, v ljubezni in skrbi za hčerko.

Vsi solzni so se starši in družina poslovili od blage in tako ljubljene Marije. — Tudi njej so drsele solze pó mladem licu, a iztrgala se je pogumno iz objema svojih dragih in šla za sledjo Kristusovo.

Od tistega dne se je za stalno nastanila med svojimi deklicami.

Razno.

NAŠ MISIJONAR
BOGOMIL TRAMPUŠ PIŠE:

„Z velikim veseljem sem sprejel Vaše vrstice. Z istim veseljem Vam pišem tudi to pisemce.

Do sedaj, hvala Bogu, gremo naprej v zadovoljnosti in veselju. Dela imam čez glavo po dnevi in po noči. K temu pismu prilagam razne slike iz našega misijona v Macasu. Prosim Vas priporočite naš misijon vsem blagim sotrudnicam da nam pomagajo. Naš misijon je sila reven in potreben pomoči. Kakor naše sotrudnice podpirajo druge misijone, tako bodo gotovo rade podpirale tudi našega. Saj gre pri tem za rešitev ubogih Hivarov. Sprejmite vse, kar Vam bodo dali: denar, mašno obleko, oblekce za dečke in deklice, ogle dalca, podobice, svetinjsice, šivanke, sukaneec i. t. d. i. t. d. Ako mi morete preskrbeti kaj cerkvene glasbe, pošljite mi jo! Vam bom hvaležen jaz in moji razposajenčki. V kratkem Vam pošljem daljši opis zgodovine tega misijona. Sprejmite mnogo, mnogo pozdravov!“

VISOKA STAROST.

Izredno visoko starost 90 let je dočakal salezijanec *Janez Krstnik Francesia*, eden izmed prvih don Boscovih učencev. Med tem ko so vsi drugi don Boscovi učenci iz prvih časov njegovega delovanja (Rua, Cagliero, Durando in dr.) že zapustili to solzno dolino, je Bog ohranil pri življenju še to edino pričo tistih junaških časov, ko je don Boscó polagal temelje svojim ustanovam. Bil je tudi učitelj Savia Dominika, mladeniča, ki je umrl v sluhu svetosti l. 1854.

Letos je gospod Francesia obhajal svojo

90 letnico. Od vseh strani Italije in inozemstva je prejel nešteto častitk.

Gospod je kjub svoji starosti še svež. Vsak dan prav zgodaj vstaja in opravi prvo mašo v cerkvi Marije Pomočnice. Nato gre v spovednico in prav pridno spoveduje sobrate in gojence. Vsak večer ima običajni nagovor sobratom po večernih molitvah. Vsakokrat ve kaj posebnega in zanimivega povedati o don Boscú. V vsem svojem življenju je rad pesnikoval; zlasti priložnostne pesmi so bila njegova domena. Ta pesniška žila mu še sedaj ni usahnila in ni je večje slavnosti v Oratoriju v Turinu, kjer prebiva, da ne bi zabrnela v njem pesniška struna.

LITURGIČNI KONGRES.

Aprila meseca se je vršil v Oratoriju v Turinu jako dobro uspeli liturgični kongres po inicijativi dveh salezijancev: Grossa in Vismara. V gledališki dvorani Oratorija so se zbrali duhovniki in tudi tisti lajki, ki so se hoteli poglobiti v skrivnosti katoliške liturgije pod predsedstvom turinskega kard. Gamba s sodelovanjem znamenitega benediktinca Schusterja, opata v Rimu, ki je sedaj imenovan za milanskega nadškofa in drugih znamenitih liturgistov. Teme, o katerih se je razpravljalo, so bile sledeče: 1. Kaj je liturgija; 2. Kako nas sv. cerkev z njo seznanja; 3. Kako moramo liturgijo razumevati in doživljati; 4. Simbolizem v liturgiji; 5. zgledi kako liturgija vzgojno vpliva na človeka.

Spričo velikega zanimanja za liturgična vprašanja, ki je v zadnjih letih postalo splošno, je bil kongres izredne važnosti. Kongresa so se udeležili tudi bogoslovci našega centralnega mednarodnega seminšča v Turinu.

V PROSLAVO

BLAŽENEGA JANEZA BOSCA

Sotrudniki in sotrudnice! Vabimo Vas vse, da se udeležite slovesne tridnevnice proslave na čast našemu ustanovniku blaženemu Janezu Boscu dne šestega sedmega in osmega septembra.

V PETEK. 6. septembra: Zjutraj sv. maše od 5 do 10 ure. — Zvečer ob 7 uri govor, nato slovesen blagoslov,

V SOBOTO 7. septembra: Zjutraj sv. maše od 5 do 10 ure. — Popoldne o pol 6 uri prireditev s petjem pri lurški votlini. Nato procesija s posmrtnimi ostanki Blaženega in svečkami. (Sveče se bodo prodajale na Rakovniku). — Po procesiji govor v svetišču in slovesen blagoslov. — Ponoči od 11 do 12 ure, ura molitve in vmes govori.

V NEDELJO 8. septembra: začetek sv. maše ob 4. — Ob 5 uri sv. maša pred Najsvetejšim za sotrudištvo, nato govor. — O pol 10 govor, nato slovesna pontifikalna sv. maša. Po sv. maši shod sotrudištva pri lurški votlini. — Popoldne o pol 4 govor v svetišču in zunaj, nato velika procesija s kipom blaženega Janeza Bosca. — Vabljene so tudi belooblečene gospodične in otroci, ter narodne noše. — Zvečer razsvetljava svetišča in godba.

Za vse, ki se udeležijo te proslave je misterstvo dovolilo polovično vožnjo, ki velja od 3. do 11. sept. Vsak naj kupi na domači postaji cel vozni listek in ga da ondi žigosati. V Ljubljani naj listek vsak prihrani za povratek. Izkaznico, da se je udeležil shoda bo dobiti v pisarni salez. sotrudištva.

PREJELI SMO V OCENO:

MATI VZGOJITELJICA. Vodilne misli krščanskega vzgojeslovja, 3. izdaja 1929. Založila uprava dekliškega lista Vigred, Ljubljana, Ljudski dom. Cena 16 Din. Vzgojnih knjig, ki bi bile praktične, takoj porabne in res zmožne dati nasveta v vsakem slučaju vzgoje, takih knjig nam manjka. Dokaz zato je bila potreba, da je izšla „Mati vzgojiteljica“ v tretji izdaji. Posebne vrline te vzgojne knjige so: praktična vsebina, jasen, lahkoumljiv jezik in izredno nizka cena. Zato si jo lahko omisli vsaka slovenska žena, bodisi mati, bodisi dekle, kér bo vsaka našla v nji bodisi za vzgojo ali samovzgojo koristnih nasvetov in navodil. Naravnost neobhodno je potrebna dekletom, ki obiskujejo gospodinjsko šolo ali gospodinjski tečaj, kjer se vzgojeslovje najuspešnejše obravnava ob roki te knjige. Ker naklada ni velika, naj si jo zavodi, tečaji in posameznice takoj naroče. Naročila sprejema: Uprava Vigredi, Ljubljana, Ljudski dom.

MOLITVENIK. SV. ANTON PADOVANSKI, ČUDODELNIK. Priredil Alojzij Stroj, stolni kanonik. Ta težko pričakovani molitvenik je pravkar izšel v zalogi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Ni ga svetnika, ki bi se mu verniki širom katoliškega sveta v tolikih in tako raznovrstnih zadevah priporočali, kot je sv. Anton Padovanski. — Tudi mi Slovenci naj bi se odlikovali v češčanju tega velikega svetnika, ki je bil še v življenju nam posebno naklonjen. Sv. Anton je leta 1225 v Gorici pridigoval in ustanovil tam cerkev in samostan. Po njegovem vplivu so prišli v Ljubljano očetje frančiškani in je bil leta 1231 sezidan na sedanjem vodnikovem trgu frančiškanski samostan. — Molitvenik se odlikuje po svoji izbrani vsebini, praktični žepni obliki in lepi zunanji opremi. Cena za v platno vezan izvod 24 Din, elegantna vezava v usnju 48. s pozlačnimi robovi 50 Din. Molitvenik je založila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

SALEZIJSKI VESTNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO NA RAKOVNIKU V LJUBLJANI.